

STANOVISKO VLÁDY

k senátnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 104)

Vláda na své schůzi dne 21. března 2018 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyslovila s tímto návrhem zákona **nesouhlas**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Navrhovaná právní úprava má umožnit čerpat příspěvek na mobilitu zdravotně postiženým osobám, kterým je poskytována pobytová sociální služba podle zákona o sociálních službách, za stejných podmínek jako osobám zdravotně postiženým, jimž pobytová sociální služba poskytována není. Tím má být podle předkladatele odstraněna zjevná a nedůvodná diskriminace jedné skupiny příjemců příspěvku na mobilitu oproti jiné. Podle názoru vlády je však rozdíl v přístupu k příspěvku na mobilitu mezi dvěma skupinami příjemců odůvodněný, protože reaguje na jejich zcela rozdílnou situaci. Uživatelům v sociálních zařízeních jsou všechny jejich potřeby zabezpečeny, resp. jsou jim poskytovány komplexní pobytové sociální služby. Potřeba dopravy pro tyto osoby je proto spíše nahodilá.
2. Vláda současně konstatuje, že platná právní úprava zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, navíc již umožňuje příspěvek na mobilitu přiznat i zdravotně postiženým osobám, kterým je poskytována pobytová sociální služba, a to z důvodů hodných zvláštního zřetele, jimiž nemusí být pouze cesty do zdravotnických zařízení, zaměstnání a školy, jak se uvádí v důvodové zprávě k předloženému návrhu zákona, ale lze je chápat širěji jako situace, ve kterých by bylo žádoucí přiznat dávkovou pomoc i těmto osobám, ačkoli přitom nejsou taxativně vyjmenovány v zákoně. To ostatně vyplývá i z příslušné normativní instrukce MPSV č. 14/2012, která poskytuje krajským pobočkám Úřadu práce ČR výklad příslušných zákonných ustanovení doplněných novelou provedenou zákonem č. 331/2012 Sb. a jež je závazná nejen pro rozhodování krajských poboček Úřadu práce, ale i pro Ministerstvo práce a sociálních věcí v postavení

odvolacího orgánu. Podle názoru vlády je rovněž namístě, aby bylo opakované dopravování těchto osob prokázáno skutečnostmi, které jsou rozhodné pro nárok na příspěvek na mobilitu. Naproti tomu ostatní osoby se zdravotním postižením, kterým nejsou poskytovány pobytové sociální služby a pobírají příspěvek na mobilitu, prokazují podmínky opakovaného dopravování pouze čestným prohlášením, neboť jsou v jiné sociální situaci, v níž si musí zabezpečení všech svých potřeb organizovat sami. Ani zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením ve své původní podobě neobsahoval příspěvek na mobilitu osobám využívajícím pobytové služby podle zákona o sociálních službách, neboť se vycházelo z toho, že tyto osoby jsou zabezpečeny a dopravují se v menší intenzitě a zpravidla z méně důležitého důvodu než osoby v domácím prostředí, které si musí zabezpečovat (společně s rodinnými příslušníky či jinými poskytovateli sociálních služeb) své potřeby a aktivity. Příspěvek na mobilitu osob využívajících pobytové služby podle zákona o sociálních službách byl do zákona vložen až na základě poslanecké iniciativy přijaté jako zákon č. 331/2012 Sb.

3. Vláda dále upozorňuje, že předložený návrh zákona by vedl ke zvýšení výdajů státního rozpočtu až o 0,4 mld. Kč ročně. Vzhledem k navrhované účinnosti by mohlo dojít ke změně zákonné úpravy již v průběhu letošního roku, přičemž s příslušnými finančními prostředky na zvýšené výdaje vyplývající z této změny se ve schváleném státním rozpočtu na rok 2018 nepočítá. Další dodatečné dopady na státní rozpočet by mohlo přinést zvýšení administrativních a personálních nákladů na straně krajských poboček Úřadu práce a nelze vyloučit ani zvýšenou zátěž na straně posudkových lékařů okresních správ sociálního zabezpečení, kteří budou vydávat průkazy osob se zdravotním postižením osobám v pobytových sociálních službách, jež je doposud nemají.
4. V neposlední řadě vláda poukazuje na krátkou legisvakanní dobu návrhu zákona, která by v případě jeho přijetí v předloženém znění přinesla problémy s realizací nové úpravy, neboť ta si např. vyžádá změnu informačního systému nebo úpravu formuláře žádosti. Nabytí účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení zákona se taktéž jeví jako nepraktické, neboť podmínky nároku na dávku musí být splněny po celý kalendářní měsíc.